

Stockholm den 25 maj 2022

R-2022/0492

Till Infrastrukturdepartementet

I2021/01954

Sveriges advokatsamfund har genom remiss den 21 februari 2022 beretts tillfälle att avge yttrande över slutbetänkandet Användning av e-legitimation i tjänsten i den offentliga förvaltningen (SOU 2021:62).

Sammanfattning

Advokatsamfundet, som hänvisar till tidigare remissyttrande över utredningens delbetänkande,¹ ser positivt på att frågan om användandet av e-legitimationer i den offentliga förvaltningen har utretts. Advokatsamfundet vill dock anföra att erkännande av olika e-legitimationer i den offentliga förvaltningen kan leda till uppkomst av otydligheter, främst i förhållande till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering av betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG (eIDAS-förordningen).

Vidare anser Advokatsamfundet att förslaget tydligare bör ange vilka säkerhetskrav som ska uppställas avseende e-legitimationer som ska erkännas av myndigheter för att användas i den offentliga förvaltningen, eftersom förevarande betänkande inte tillräckligt tydligt uppställer när en myndighet bör vägra att erkänna en viss utfärdad e-

¹ Se Advokatsamfundets remissyttrande den 16 augusti 2021 över Utredningen om betrodda tjänsters delbetänkande Vem kan man lita på? Enkel och ändamålsenlig användning av betrodda tjänster i den offentliga förvaltningen (SOU 2021:9) samt däri gjorda hänvisningar till ytterligare samfundsyttanden.

legitimation. För att säkerställa en likvärdig behandling bör ytterligare vägledning ges av lagstiftaren i detta avseende.

Advokatsamfundet noterar vidare att den föreslagna lagstiftningen ska vara tillämplig på offentliga aktörer som tillhandahåller medel för elektronisk identifiering. Vad en ”offentliga aktör” är definieras i 3 § i förslaget till lag om erkännande av medel för elektronisk identifiering. I utredningen används dock nästan uteslutande begreppet ”statlig myndighet”. Advokatsamfundet ser ingen anledning att begreppet offentlig aktör definieras i lagen när själva begreppet inte används i utredningen, och anser att frågan om varför begreppet statlig myndighet genomgående används i utredningen bör förtydligas.

Synpunkter

Risk för otydlighet avseende uppställda krav på e-legitimationer

Betänkandets förslag innebär att statliga myndigheter under regeringen ska tillhandahålla e-tjänstelegitimationer till sina anställda. Mot bakgrund av detta ställs det i betänkandet vidare krav på att statliga myndigheter ska erkänna e-tjänstelegitimationer i sina e-tjänster och att det ska vara obligatoriskt för myndigheterna att ansluta sina e-tjänster till det föreslagna systemet.

Det faktum att myndigheter har rätt att vägra erkänna e-legitimationer mot bakgrund av säkerhetsrisker av viss dignitet, vilket Advokatsamfundet kommenterar nedan, innebär dock att det finns risk för att otydligheter uppstår avseende om högre krav ställs på e-legitimationer som används i den offentliga förvaltningen än som annars skulle vara fallet. Det kan ifrågasättas om det är lämpligt att flera myndigheter ska ha möjlighet att vägra erkänna en viss e-legitimation, som uppfyller de krav som ställs i eIDAS-förordningen, på basis av sina egna säkerhetsbedömningar. Betänkandet anger visserligen att tillitsnivåerna i eIDAS-förordningen ska tillämpas vid gränsöverskridande användning av e-legitimationer. Om bedömningen av eventuella säkerhetsrisker ska göras av respektive myndighet finns det dock en risk att tillitsnivåerna i eIDAS-förordningen överspelas. Betänkandet anger vidare uttryckligen att det av den föreslagna lagen ska framgå att kravet på erkännande av e-legitimationer i den offentliga förvaltningen inte ska påverka kravet på erkännande enligt eIDAS-förordningen. Eftersom förslaget emellertid uppställer ytterligare krav på godkännande

så är det högst sannolikt att det kommer påverka utformningen av e-legitimationer, vars syfte är att interagera med myndigheter.

Den praxis som kommer att utvecklas hos svenska myndigheter avseende vilka e-legitimationer som ska erkännas och vilka som inte ska erkännas, kan tänkas uppmärksammas av svenska aktörer som tillhandahåller e-legitimationer i större utsträckning än av utländska aktörer vars e-legitimationer enligt eIDAS-förordningen ska erkännas i andra medlemsstater, förutsatt att kraven i förordningen är uppfyllda. Detta kan innebära att det blir svårare för utländska aktörer som tillhandahåller e-legitimationer att etablera sig på den svenska marknaden i förhållande till myndigheter och kan tänkas innebära att det i slutändan uppställs ytterligare krav på säkerheten för dessa e-legitimationer än som ställs i eIDAS-förordningen mot bakgrund av otydligheten kring vilka krav som ställs. Inom ramen för den fortsatta lagstiftningsberedningen bör det därför enligt Advokatsamfundet utvecklas hur myndigheters erkännande av olika e-legitimationer inte kommer att påverka kravet på erkännande enligt eIDAS-förordningen.²

Otydlighet avseende säkerhetskravet

I betänkandet anges att statliga myndigheter ska åläggas ett krav på att erkänna e-tjänstelegitimationer som används av anställda och uppdragstagare hos offentliga aktörer för åtkomst till e-tjänster som statliga myndigheter tillhandahåller. Vidare föreslås att undantag från krav på erkännande ska införas. Ett exempel på ett sådant undantag anges vara att statliga myndigheter inte ska behöva erkänna e-tjänstelegitimationer om erkännandet ”*medför allvarliga säkerhetsrisker*”.³ I betänkandet anges vidare att det inte kan uteslutas att situationer uppstår där det skulle framstå som olämpligt med ett erkännande av en e-legitimation på grund av säkerhetsrisker och att det då bör vara möjligt för myndigheten att välja att inte erkänna legitimationen.⁴

Själva säkerhetsrisken måste vara konkret för att undantaget ska kunna tillämpas och det ska alltså inte gå att tillämpa undantaget slentrianmässigt. Vidare anges att säkerhetsriskerna ska anses vara allvarliga om eventuella skador exempelvis skulle leda

² SOU 2021:62, s. 147.

³ SOU 2021:62, s. 20.

⁴ SOU 2021:62, s. 163.

till att enskilda drabbas, att brottsliga handlingar kan företas, eller om e-tjänsten eller myndighetens IT-miljö kan skadas i övrigt. Advokatsamfundet anser att det är otillfredsställande att det inte närmare anges vilka konkreta typer av risker som skulle kunna motivera en myndighet att vägra att erkänna en av DIGG godkänd e-legitimation. Mot bakgrund av denna osäkerhet vore det därför önskvärt om det i den fortsatta lagstiftningsprocessen närmare specificeras vilka typer av säkerhetsrisker som faktiskt kan innebära att myndigheter ska ha en rätt att kunna vägra dess erkännande.

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

Mia Edwall Insulander